

STRMILOVSKÉ NOVINY

2 - 3/ 1996

"A jéje! To jsou k nám hosti...!"

To by jsi si asi mohl, milý čtenáři, říci, když se Ti po dlouhé době zase dostáváme do rukou. My - STRMILOVSKÉ NOVINY. My víme, je to již nějaký ten pátek, co jsme se viděli naposled. Hamerským potokem už protékalo hodně vody a ta, co teče dnes, ta teče navíc i jiným korytem, než tenkrát...

Prosíme, nezlob se na nás. Víš, i my máme svoje problémy! Vždyť Tě to taky jistě někdy potkalo. Určitě jsi poznal na vlastní kůži, takový ten pocit, že Ti "ujel vlak". Že nestíháš a všechno se Ti valí přes hlavu kupředu jak závodní kůň na Velké Pardubické. No a něco takového

potkalo nás. Jak se psávalo dětem do žákovské knížky jako omluvenka "rodinné důvody", tak něco takového bychom potřebovaly napsat do omluvenky my. Taky jsme to prostě nějak nestíhaly... Ale už je to za námi. Za těch pár měsíců jsme načerpaly síly k další práci a doufáme, že nám ten elán vydrží. Pokud bys, laskavý čtenáři, na nás pozoroval něco z té jarně-

letní únavy, tak Tě prosíme o ještě trochu té trpělivosti.

Nám to totiž trvá vždycky trochu déle, než se dostaneme do té správné podoby, tak, abychom se líbily alespoň samy sobě. Zavzpomínej na základní školu, a zkus určit, podle jakého vzoru se skloňují

"noviny"! - no máš pravdu, je to vzor "žena". A my se objevujeme na veřejnosti tak málo! Tak chceme podle toho vypadat.

Někdy se nám to povede víc, někdy méně, ale věz, že vždy chceme být co nejkrásnější, nejčtivější a nejpřitažlivější. A co by Tě mohlo, milý čtenáři, potěšit nejvíce, je to, že to děláme hlavně pro Tebe! Aby Ty jsi byl spokojený, aby Ty jsi se na nás těšil. Protože když se Tobě líbíme a ty se na nás těšíš, pak se líbíme nejvíce i samy sobě.

A tak Ti přejeme, abychom Ti i tentokrát přinesly trochu radosti a poučení

Tvé
Strmilovské noviny
-jfp-

Z OBSAHU

■ O autoritách	str. 3
■ Strmilovští muzikanti	str. 5
■ 50 let evangelického sboru	str. 7
■ 720 let farního kostela ve Strmilově	str. 8
■ Černí baroni	str. 9

Co dělat? ♦ Co dělat?

Hlavní příčinou úpadku demokracie není vláda, ale my všichni, kteří jsme v demokracii za vládu odpovědní. Jak můžeme my, malí lidé, zastavit zánik ideálů, se kterými jsme jednou všichni nastoupili cestu do světa míru a spravedlnosti - demokracie?

Nemůžeme vpadnout do Bílého domu, na Pražský hrad, do moskevského Kremlu či do světových parlamentů a udělat tam pořádek.

Co tedy můžeme dělat?

Můžeme udělat svou povinnost.

A co je naší povinností?

My nejlépe víme, co je naší povinností vůči našim rodičům, bratrům a sestrám, synům a dcerám, vůči přátelům, známým a neznámým, vůči každému, s kým se setkáváme!

Tak tu povinnost dělejme - všude a za všech okolností!

Není přeci důležité, že lidé lžou. Důležité je, že my nelžeme!

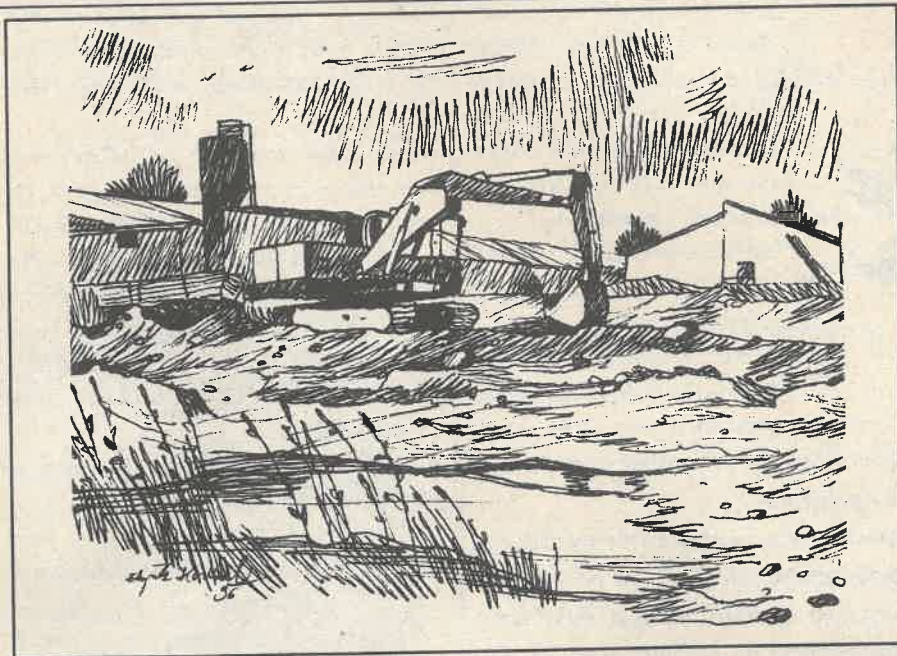
Není důležité, že lidé kradou. Důležité je, že my jsme pilní, pracovití a poctiví!

Není důležité, že média dávají lidem špatný příklad. Důležité je, že my dáváme lidem příklad lepší, nejlepší!

A vůbec není důležité, že lidé mají špatné svědomí. Ale veledůležitější je, že my máme své svědomí čisté!

Čisté svědomí představuje v životě ohromnou moc. Tu největší. Moc, která je spojena s principem Bytí.

(Ze světového tisku připravil Antonín Polánecký)

Jak ještě dlouho....

- kdo se kdy učil latinsky, možná si vzpomene na takto začínající Ciceronovu řeč proti Catilinovi. Nechme však oba soky spát věčným spánkem a podívejme se, jak že ještě dlouho budou po Strmilově a nejbližším okolí jezdit nákladní auta. Tedy přesněji, jak dlouho ještě potrvá stavba silničního obchvatu Strmilova a co o tomto obchvatu víme již dnes.

Z veřejné vyhlášky referátu dopravy a silničního hospodářství OÚ v Jindřichově Hradci z 23.11.1995 a další dokumentace ke stavbě vyjímám nejdůležitější body:

1. Celková délka nově vybudovaných silnic mírně přesáhne 3 km.
2. Na dvou místech nové silnice budou postaveny protihlukové stěny. 40 metrů dlouhá a 2 metry vysoká bude chránit dům č. 331 a 164 metrů dlouhá a 3 metry vysoká zeď bude postavena na mostě (a v jeho nejbližším okolí) přes Hamerský potok u silnice na Malý Jeníkov.
3. Stavba bude dokončena nejpozději do 30 června 1999.
4. Stavba bude provedena ze technického dozoru investora, pana ing. Jiřího Krtka.

-jfp-

Koho budete volit?

kandidáti do senátu za náš volební obvod (číslo 15)

1. Strana zelených Petr Koch
2. KSČM ing. Václav Štěpán
3. ODA PhDr. Miloslav Paulík
4. nezávislý kandidát vzdal
5. ČSSD Milan Štech
6. ODS ing Jan Litomiský
7. ~~ČSSD~~ Mgr. Petr Kesl 1200-22

Prázdniny

Nemusí to být jen vojáci, ale i školáci, kdo stíhají metr. Právě tímto můžeme tímto oznámit, že (jen co skončily prázdniny okolo 28. října) už to opět mají "za pár". Ať již tyto noviny otevřete kdykoliv, bude to určitě o hodně méně, než oněch přibližně 150 dní - 150 políček plátěného krejčovského centimetru. A budou to prázdniny tentokrát obzvlášť dlouhé! Posuďte sami:

začínají v sobotu 21. prosince a končí v neděli 5. ledna, tedy plných 15 dní. A po těchto prázdninách uplyne pouhý měsíc a budou mít zase jeden den volna - pondělí 3. února. Snad proto, že by si (poté co ukázali doma vysvědčení) ve škole nemohli pořádně sednout na ony partie, kde záda ztrácejí své (doposud neutrální) pojmenování...

Blahopřejeme

Vzhledem ke značnému zpoždění tohoto čísla bude gratulantů tentokrát trochu víc...

za červen:

Karel Hanzal (Sportovní ul.)	60. let
Marie Marková (Studenská ul.)	80. let
Marie Hronová (Česká Olešná)	80. let
Marie Švehlová (Leština)	80. let

za červenec:

Božena Čermáková (Dlouhá ul.)	70. let
-------------------------------	---------

za srpen:

Marie Stránská (Samota)	70. let
-------------------------	---------

za září:

Ludmila Švecová (Příkrá ul.)	70. let
Miloš Koželuh (Dlouhá ul.)	60. let
Marie Popelková (Obcizna)	70. let
Františka Chadimová (Strmilov)	80. let

za říjen:

Jaroslav Emmer (Pivovarská ul.)	60. let
Bedřich Jokl (Kunžatecká ul.)	60. let
Marie Mrázová (Česká Olešná)	70. let
Marie Potměšilová (Obcizna)	70. let

Redakce se s přáním zdraví a spokojenosti do dalších let poněkud opožděně připojuje ke gratulaci Všem oslavenčům.

"Nikdo z nás není sólista, každý jsme v nějakém orchestru."

(Rozhovor s Mgr. Kejvalem, ředitelem základní školy ve Strmilově)

Nedávno jsem se dozvěděla o tzv. alternativním školství. U nás je to pojem poněkud neznámý, ale v zahraničí, kde už se toto školství rozvíjí, se mluví zejména o opravdové škole hraní, týmové spolupráci, partnerství. Jak se na týmovou práci díváte Vy? Souhlasíte s názorem, že "na našich školách byla vzájemná spolupráce dětí spíše na škodu, naopak děti byly vedeny k tomu, aby mezi sebou soutěžily a formovaly se tak v individualitu"?

Týmová spolupráce je věc dobrá. Je důležitá, protože si člověk uvědomí, že nikdo z nás není "sólista", každý jsme v nějakém větším či menším "orchestru". A aby "hudba" měla nějaký rytmus, musí všichni spolupracovat. Ale přesto každý z těch hudebníků je hodnocen individuálně.

Myslím si, že připravit děti na kolektivní práci není až takovým problémem. Problém však je najít mez, kde už se děti nemohou spoléhat na práci kolektivu, ale musí k té kolektivní práci přidat ještě něco ze sebe. A zde je to největší úskalí. Nikdy se nemůže na základní škole vytvořit tým dětí stejného nadání. Musí tam být vždy někdo, kdo bude určitým způsobem práci organizovat, dávat jí určitý řád a systém. Jde o to odhadnout, do jaké míry se ostatní budou spolupodílet na této práci. Spolupráce u dětí je výhodná především v tom případě, že si snáze poradí sami mezi sebou například s učivem, které by učitel podal příliš vědecky, apod. Jsou však předměty (např. chemické pokusy, přírodovědné experimenty), při kterých musí být děti vedeny přímo učitelem, který může poradit, když se dostanou do úzkých. A to také z toho důvodu, že to učivo, které momentálně probírají, někdy potřebují doplnit ještě jim neznámými poznatky jakoby navíc z učiva budoucího, které momentálně objasní daný problém.

Takže týmová spolupráce určitě ano. Má však jedno velké úskalí. Člověk se na ni nemůže vyloženě spolehnout.

Škola je postavena na výuce, ale také na průběžném hodnocení žáků. Je možná také chyba, že je zatím jenom klasifikační stupnice, která žáky hodnotí. Do budoucna se určitě přejde také na slovní obsáhlejší hodnocení, kdy se dítěti sdělí, co umí a co neumí a v čem by mělo ještě přidat.

Já osobně jsem průkopníkem takového obyčejného hesla, totiž umět si poradit v životních situacích. To by mělo být heslo pro dítě i pro nás učitele. My však můžeme pouze dát návod, jak si poradit v životních situacích. Zdůrazňuji: dát návod, jak na to (kde a co seženeš, jak se máš orientovat - a to se dostáváme opět k diferenciaci).

Totíž: naučit děti "manipulovat s jízdním řádem". To by měl umět každý. Jde o to, jestli si každé dítě dovede na základě kilometrovníku vypočítat i kolik bude stát cesta a za jak dlouho dojde na místo, kde musí přestoupit, který dopravní prostředek pro něj bude nejvýhodnější apod. To platí doslovně, ale i v přeneseném slova smyslu. A my jako

škola můžeme dát bohužel jenom návod. Žádná situace není standardní, každá situace, do které se děti dostanou, je jiná. Oni se dostanou do situací, které vyřeší velmi rychle, někdy naopak budou v situacích, od kterých utečou, protože si s nimi nebudou vědět rady. A to už je chyba možná právě v nás, že právě v té bezradnosti si měli vzpomenout na pomoc druhého.

Jakou úlohu hraje v řešení problémů autorita?

Každý bude mít svou autoritu, která mu svým způsobem bude dávat směr. I nejvyšší představitelé mají koneckonců svůj orgán, který jim dává při rozhodování určitou možnou cestu.

Takže autorita nemusí být individualita, ale může to být určitá skupina. Jde o to, aby se děti propracovaly z vlastní seberealizace na přechod k autoritě.

Dejme příklad. Když bude šikovný truhlář, tak si asi těžko ve svých osmnácti letech zařídí svojí dílnu. Bude určitě potřebovat někoho, kdo mu s některými věcmi poradí atd. On se však pod určitým vedením propracuje ke svojí vlastní autoritě. On se totiž sám stane autoritou. To je otázka času.

Vrátím se ještě ke škole. Když dítě pracuje ve skupině (a ty skupiny nikdy nejsou tak velké, tzn. 3-4 žáci), dokáže se "protlačit" na určité místo. Každému žákovi ve skupině utkví v paměti něco jiného a tím, že řekne svůj názor, se prakticky uplatňuje a propracovává se k určité vedoucí pozici.

Já však nesouhlasím s některými názory, že by neměly existovat autority. Ty budou existovat vždycky a budou existovat silné autority, které se budou odlišovat i od ostatních! Tím však nemyslím elitu. To už by bylo o něčem jiném.

Nebál bych se výběru nebo výchovy autorit v v tom pracovním slova smyslu, protože na tom je založena každá společnost, ve které budou vždy vůdčí osobnosti a osobnosti, které se budou podřizovat.

Nemyslíte, že někdy na té cestě seberepro-sazení dosáhne cíle ten průbojnější, "ukři-čenější", nebo snad i agresivnější, než ten, který se ke stejnému cíli krok po kroku propracovává někde v tichosti a "v koutku"?

Prosadit se bude vždy umění. Někdo se bude chtít prosadit silným hlasem, někdo možná poctivou mravenčí prací, která také povede ke stejnému cíli. V první fázi se prosadí možná ten, který bude mít silnější hlas, ale nikdy síla ještě není argument. Ale vy zde už jistě narážíte na otázku výchovnou.

Tady se bohužel snadněji a rychleji prosazuje negativní autorita ve skupině stejných dětí, než ta pozitivní. Ta negativní autorita většinou operuje s něčím neznámým, s něčím novým, co je lákavé, co ostatní nedokážou, což ovšem většinou není nápad onoho samotného jedince, ale je to "odkrouženo" z jiných skupin a onen jedinec to úspěšně uplatňuje.

Je to otázka nejen výchovná, ale i otázka médií, migrací dětí z větších sídlišť do menších (nejen o prázdninách) atd.

Děti jsou tedy velice ovlivnitelné. Jak však mají poznat to pozitivní, kde mají hledat ty správné autority?

Nemyslím si, že každý má v mozku "neidentifikovatelný přepínač", který třídí dobré a špatné věci. Totiž na rozdíl od zvířat, která jednají pouze pudově, lidé používají rozum, nebo by ho měli používat.

Vlivy z okolního prostředí budou obrovské. Je otázka, co je člověk schopen z oněch podnětů přijímat a vysílat nebo odrážet pryč. Jak ho v tom vychovat je věc jiná. U dětí je všechno jednodušší, protože ony ty "šuplíčky" v mozku mají prázdné. Dospělí bohužel! Ti už je mají plné a naivka je ten, který si myslí o druhém dospělém člověku, který je takový nebo onaký, že se onen za 5 nebo za x let změní. To je opravdu tvrzení naivní.

*Pana ředitele Kejvala se na jaře 1996 ptala
V. Vondrušová*

Novinky místní lidové knihovny

Pro děti a mládež

Lanczová L. Mokrá louka
Javořícká V. Duška
Jahodová J. Zátoka Bílých skal
Calhounová B. To zvládnou
Miler Z. Krtek a orel
Lněničková J. České země v době obrození

Ze života osobností

Polívka-Sarvaš Bolek Polívka v manéži i mimo
Vrba P. Yveta Simonová a její muži

Různá naučná literatura

Holub J. AIDS a my
Novotná A. Přijímací zkoušky nanečisto
Frisch O. Křeček - jak o něj pečovat
Exel W. Proti bolestem bez léků
Scott M. Příroda a ekologie

Beletrie oblíbená ženami

Javořícká V. Jiřina 1, a 2, díl
Host do domu, Hra s ohněm
Požár na Obzoru 1, a 2, díl

Řeháčková V. Hřešit je lidské
Míka J. Život na zámku
Lanczová L. Lucky Luk -2., díl
Sheldon S. Mistrovská hra
Steelová D. Palomino
Laudanová D. Dr. Quinová

Beletrie pro muže

Johns W. E. Bigglesova finská válka
Biggles - létající detektiv
Gardner E. S. Případ vyjícího psa
Případ nedbalé nymfy
Simons S. Všichni jste prasata
Frýbová Z. Polda a jeho soudce
Van Gulik R. Tykev a náhrdelník
Chase J.H. Fešandám se nedaří
Francis D. Kouřová clona

M. Jebavý - knihovník

Jan Žižka z Trocnova a náš kraj

Ze školních lavic nám zůstalo v paměti, že Jan Žižka byl rodem Jihočech; jeho rodný Trocnov nedaleko Trhových Svin je našemu koutu ale dost vzdálený. Ve svém rodišti však Žižka pravděpodobně dlouho nepobýval. Polnosti, které patřily k trocnovskému hospodářství, měly skromnou výměru a k selské práci neměl mladý zeman chuť.

Než se ujal své historické role husitského hejtmana - a to se věkem blížil šedesátce - věnoval se různým zaměstnáním; jeho životní stopy z těch let však jsou dost nezřetelné. Taková je zpráva o jeho účasti ve slavné polské bitvě u Grunwaldu, nebo tvrzení kronikáře, že patřil k čeledi krále Václava IV - byl patrně jeho lovcem.

Jsou však doklady o jeho pobytu v našem kraji, které jsou nesporné - opírají se o dva stručné příkazy královny z 25. dubna a 27. července 1409. Dále jsou zde zápisy jihlavské městské knihy a soudní protokol rožmberský. Nejde přímo o Strmilov, spíše o česko-rakouské pohraničí s Novou Bystřicí na naší a Ličovem (Litschau) na rakouské straně. A o bližší a vzdálenější okolí až po České Budějovice.

O Strmilově víme, že neměl tvrz ani hrad. Ale Karel IV. zorganizoval jakousi ostrahu zemské stezky pro bezpečnost cestujících i kupeckých karavan a Strmilov byl pro svou výhodnou polohu opěrným bodem. Zachovalo se nám přísloví, že za Karlovy vlády mohl jít člověk hlubokým lesem s kouskem zlata v hrsti bez nebezpečí, že bude okraden. Ale v době, o které mluvíme, již upadlo v zapomnění Karlovo nařízení, vyhlášené roku 1356

na zemském sněmu: "Kdo by se dopustil násilí, loupeže, nebo krádeže, ať je pán, zeman nebo měšťan, a zvláště, kdyby se takových činů opakovaně dopustil, má platit za bezectného do smrti a nesmí zastávat žádné úřady ani jednat jménem druhých. Dostane-li se provinilci milosti od českého krále, znamená to odpuštění tělesného trestu, ale škodu tak jako tak musí nahradit a zdržovat se nadále veřejného života."

Třicet let po Karlově smrti byla už situace jiná. Nebyl klid v Evropě a neujasněná situace byla i v samotném českém království. Na Moravě spolu bojovali dva Karlovi synovci, bratrance českého krále Václava Jošt a Prokop. Bohužel nezápolili v rytířském souboji, najímali si vojáky, aby škodili na území protivníka. Vlna neklidu a násilí se přelévávala z Moravy do Čech a Václav nebyl schopen čelit zhoršující se situaci; utíkal před problémy na své lovecké hrádky.

Udržovat bezpečnost na zemské stezce bylo za těchto okolností asi velmi nesnadné; přepádávání se rozmohlo, jako vítaná kořist byli odcizováni koně, dobytek, vlněné sukno i plátěné zboží, obilí i peníze.

Nedá se říci, že šlo výhradně o akce Prokopovy a Joštovy, poněvadž ke sporům mocných pánů se přidal nejednen šlechtic, vedený vidinou snadného zbohatnutí.

Ve zdejších kraji organizovala přepady rodina Krajířů, která měla v držení na rakouské straně Dresendorf, na naší Náměštnad Oslavou. Dalším opěrným bodem lapků byla obec Gepprechts u Heidenreichsteinu a hrádek Karlstein nad Dyjí, jehož majitel měl

za ženu dceru rytíře Markvarta z našeho Pořešína. Hranice ani národnost nehrála, jak se zdá, velkou roli.

Někdy se svému napadnutí ubránili a lapkové byli vyslýcháni. Soudní protokoly obrazy celou právní nejistotu té doby. Útočníci se bránili tím, že dle zvyku doby řádně vyhlásili "nepřátelství", že tedy byli v právu. Postižená strana ale většinou nebyla ochotna sdílet jejich stanovisko a vyšetřovala škody na životech i majetku jako loupež.

Snad nás bude v této souvislosti zajímat původ slova "psanec". Když byl některý z lapků chycen a vyslýchán, jeho výpovědi byly zapisovány. Vypověděl-li o kamarádech, kteří byli na svobodě, nebo o člověku, který mu násilný čin přikázal, byla tato jména "napsána", takové osoby byly označeny jako "psanci".

Takto "napsán" byl i Jan Žižka, a sice kvůli přečinům a plánovaným úkladům proti královskému městu České Budějovice. Napadne nás hned, že ve hře bylo jistě víc, než "opovědné zašití" - po rytířsku vyhlášené nepřátelství nemajetného hejtmana vůči mocnému městu. Potvrzují nám to právě ty zmíněné dopisy krále, které budějovickým poslal v roce 1409. Do slovenštiny by se daly přeložit úslovím "čo bolo, to bolo". Král v nich píše, že Žižka je "milý věrný" občan a Budějovice mu nemají účast v nepřátelských akcích ve zlém připomínat. Doslova - "aby mu těch věcí Budějovičtí na věky věkův žádným zlým ani kterů nechutí nevzpomínali v žádné míře".

Na nepřátelské akce ze strany budějovických vůči Žižkovi ostatně ani nebyl čas. Zda vzpomínali později na své první střetnutí se Žižkou, nevíme. Ale ony dva královské dopisy zůstaly zachovány.

Růžena Kouřimová

Malá recenze na vlastní smrt

Až budu muset jednou umřít, pojedu si pro smrt lokálkou, co jezdí z Jindřichova Hradce do Nové Bystřice. Bude to na začátku srpna, svatá Anna chladno z rána a stmívá se v osm.

To znamená, že mohu vyjet ihned po obědě a dorazím ještě pořád za světla. Jestli se do té doby, kdy jsem tudy cestoval naposledy, nezměnil jízdní řád.

Kdyby ano, byly by to škoda a já bych nejel.

Z Jindřichova Hradce do Nové Bystřice je to po úzkokolejně trati rovných třatřicet kilometrů. Vlak tu vzdálenost urazí přibližně za dvě a půl hodiny. Automobilista, který si přehnaně váží vlastního života, stihne to po silnici za pětadvacet minut.

Do vlaku na Novou Bystřici se v Jindřichově Hradci nenastupuje na nádraží, ale za nádražím. Stojí tam na koleji, o které nikdo neví, jestli tu končí, nebo začíná. Jako by se v Hradci za ten vlak styděl. Ostatně, není to vlak, spíš vláček, nejrozkošnější, jaký zbyl.

Bylo by jistě pohodlné koupit si na takovou cestu jedničku, ale do soupravy jsou zapojeny

jenom vozy druhé třídy. Nevadí. Třeba na dřevěné lavici, jen když dojedu.

Trať vede krajinou mezi rybníky a rákosem ostrým jako touha, okolo vesnic s chalupami zazděnými do sebe a s takovými stodolami, že by se do nich vešlo na sta vašich bohatých životů. Ticho je tam sladké a husté. Nad ním poletují jirňčky a někdy užití z vlaku čápa. Zastávky mají jména jako kamínky. Jindřiš, Blažejov, Malý Ratmírov, Střížovice, Kunžak, Kaproun, Senotín, Hůrky. Předposlední je Albeř. Pak přijde Nová Bystřice.

Vlak nespěchá, a to mi bude vyhovovat. Na každé stanici se důkladně čeká, železničáři odpojují nebo připojují nákladní vagon, posunují, a když toho není třeba, čeká se i tak. Letní odpoledne je zlaté jako ornát. Minuty tenounké jak stránky Písma svatého. Příběhy laskavé. Písně beze slov. A dědoušci na nádražích okrajují lesklými pořizy z kulatiny kůru. V Kunžaku na chvíli vysednu a půjdu se naposledy vykoupat v rybníku. Docela dobře to stihnu, ještě mi uschnou plavky.

Chvilími, když mne dlouhé sezení omrzí, poběžím pěšky podle vlaku a natrhám si na

hrob kytici smolníček. Až mne rozbolí nohy, tak zase za jízdy naskočím.

Do Nové Bystřice přijedeme k večeru. Slepice už budou spát a na nádraží bude na mne čekat smrt. Podám jí ruku a řeknu: "Dělej rychle, pokud je ještě vidět. Jsem z té cesty celý rozlámaný."

Jestli někdy budu muset umřít, pokusím se, abych nemusel svůj život za něco nasazovat a pojedu si pro smrt vlakem z Jindřichova Hradce do Nové Bystřice.

Jenom aby do té doby nezměnili jízdní řád.

Tuto "Malou recenzi" pana básníka Skácela jsem si přečetl jen pár týdnů před tím, než Mladá Fronta DNES přinesla článek o ekonomické situaci úzkokolejky. "Jenom novobystřická trať prodělává 3,7 milionu korun", uvedl člen správní rady. (I když státní dotace činí ročně zhruba 18 milionů korun!) Případná privatizace české firmě je v nedohlednu a zahraniční investoři, kteří se hlásili po listopadu 89, již nemají zájem. Současný grafikon (platný do konce května) by se však měl dodržet. Tak snad o úzkokolejku neprijedeme...

-jfp-

Muzikanti ze Strmilova a okolí

Hudba, které se věnuji od svého mládí, byla pro mne vždy velkým zdrojem zábavy a přinášela mi mnoho nezapomenutelných zážitků. Od svých třinácti let jsem začal hrát ve strmilovské kapele a potom v dalších, postupně snad ve všech okolních kapelách. Hraní v různých orchestrech a hudebních souborech mě velmi bavilo a umožňovalo mi také důvěrně se seznámit s poměrně velkým počtem muzikantů ze Strmilova i jeho širokého okolí. Některé jsem velmi obdivoval, vážil jsem si jejich schopností a pozorně jsem naslouchal, když mi vyprávěli různé příhody a svěřovali se mi se svými vzpomínkami. S jejich zajímavým vyprávěním a s některými svými vlastními zážitky bych chtěl seznámit i naše čtenáře.

Na konci minulého a v první třetině tohoto století žil v našem městečku člověk, který měl mimořádné zásluhy na rozvoji hudby a můžeme jej právem nazývat nestorem strmilovských muzikantů. Byl to Jan Voborník, povoláním truhlář a jinak dlouholetý kapelník a učitel hudby. Já si na něj ještě pamatuji jako na šedovlasého stařečka, který často sedával na sluníčku před svým domem č. 4, na náměstí vedle fary. O jeho muzikantských zážitcích toho mnoho nevíme, ale můžeme předpokládat, že svou rozhodující hudební průpravu získal jako v té době většina hudebníků - na vojně. Byl velmi schopným muzikantem, ovládal prakticky všechny smyčcové i dechové nástroje a vyučoval hře na ně. Všichni strmilovští muzikanti o něm mluvili s úctou a přiznávali mu velké schopnosti a zásluhy. Jako mladý hudebník a kapelník působil ve Strmilově ještě řadu let před první světovou válkou, po válce se věnoval téměř výhradně výuce hudby. Snad jeho posledním veřejným vystoupením bylo, když v roce 1930, při příležitosti otevření měšťanky, dirigoval ve Strmilově velký dechový orchestr Hudebního sdružení Smetana.

Z učitelů, kteří působili ve Strmilově přibližně ve stejné době jako Jan Voborník a zabývali se výukou zpěvu a hudby, byl nejznámější pan učitel Štícha. Působil na zdejší (tehdy ještě obecné) škole, vyučoval hře na hudební nástroje a kromě toho zastával i funkci varhaníka. Velkou oporou při jeho hudební činnosti mu byla jeho manželka, která mu všestranně pomáhala. Pan učitel byl také velmi dobrým houslistou, což uplatňoval nejen při výuce svých žáků, ale zúčastňoval se také různých vystoupení, zvláště takových, na kterých byla hrána komorní hudba. Ve Strmilovském kostele nám po svém odchodu zanechal noty, které opisoval nebo upravoval. Jeho žáci na něho ještě dlouho vzpomínali jako na vynikajícího, přísného, ale spravedlivého učitele.

Normální kulturní život byl v našem městečku narušen v roce 1914, když vypukla první světová válka. Mladí muži odcházeli na frontu, někteří z nich již v prvních měsících války padli a to působilo na naše občany velmi depresivně. Nesmyslnost války pochopila naprostá většina mladých lidí a mnozí se snažili vojenské povinnosti vyhnout. Ne každému

se však podařilo ošidit úředníky císaře pána tak, jako dvěma strmilovským muzikantům a velmi dobrým přátelům, Adolfu Kadovi a Gustovi Janouškovi. Tkadlec Gusta Janoušek byl celý život mimořádně hubený člověk, takže při vojenském odvodu byl uznán neschopným zúčastnit se vojenské presenční služby. Když pak již během války dostal předvolání dostavit se k asentu Adolfu Kada, později obecní tajemník, dohodli se oba přátelé a do Jindřichova Hradce jel místo něho Gusta Janoušek. Ten se jako Adolf Kada zúčastnil odvodu a výsledek dopadl tak, jak si to oba dva představovali. Vojenskou komisí byla u brance zjištěna "algemeine Körperschwäche", neboli všeobecná tělesná slabost a Adolf Kada nebyl odveden. Nemusel jít do války bojovat za císaře pána a možná, že se vyhnul i smrti. Tato příhoda, o které se mohlo otevřeně mluvit až po válce a která pro nás nyní může být i trochu úsměvná, si však vyžádala od obou účastníků velkou odvahu a podstoupení velkého rizika. Svědčí o velkém přátelství dvou lidí, ke kterému přispěla i jejich společná láska k hudbě.

Po skončení první světové války se vraceli z vojny do civilu bývalí vojáci rakousko-uherské armády, legionáři a později i někteří dobrovolníci nové československé armády. Do Strmilova se také vrátil majitel tkalcovny Ferdinand Kubák, který po dobu války sloužil u vojenské hudby. Několikaletá služba ve vojenské kapele z něho udělala mimořádně dobrého muzikanta, především houslistu, ale také trumpetistu, který neodolal výzvám svých přátel a brzy po návratu z vojny založil ve Strmilově novou kapelu. Jejím členy byli většinou jeho kamarádi, ti nejschopnější muzikanti, jaké bylo možno ve Strmilově najít. Jména úplně všech členů Kubákovy kapely bohužel neznáme, víme pouze o těch, kteří ve Strmilově působili i později a nebo o těch, o kterých se hodně mluvilo. Mezi nejčastěji vzpomínané patřili klarinetisté Florián Procházka a Teodor Ježek, oba legrační typy lidí. Dechové nástroje včetně klarinetů nebyly v té době technicky příliš dokonalé a proto bylo někdy velmi obtížné s nimi dobře intonovat. Klarinetista Procházka dosahoval dobrého ladění tak, že u Es klarinetu používal k doladování tónů krytí "na půl dirky", což je pro dnešní klarinetisty těžko pochopitelné. Jeho kolega Ježek byl zas s ohledem na svou důvěřivou povahu a trochu výstřední chování terčem různých kanadských žertů. Na flétnu hrával pan Tuček, který se později odstěhoval do Jindřichova Hradce, kde byl zaměstnán na vrátnici v nemocnici. Prvním křídlovákem této kapely byl také velmi dobrý muzikant Josef Vonka, majitel tkalcovny na Braně a později starosta Sokola. Já jsem měl možnost si s ním zahrát v dechovce v květnu 1945. V květnových dnech osvobození - po létech odmítní hrál s námi na náměstí i další člen Kubákovy kapely - František Pantoflíček. Jeho hlavním nástrojem býval trombón a baskřídlovka i když dovedl velmi dobře zahrát i na heligon. Jeho sestra Karolína byla ženou kapelníka Kubáka. Druhé housle a v dechovce

činely a bubny hrával nám již známý Gusta Janoušek. Basistou kapely byl stejně jako o čtyřicet let později stejný hudebník - Adolf Kada, svými kamarády nazývaný Vencek. Ten velmi dobře ovládal basu jako smyčcový nástroj, ale také heligon B i F a dobře hrál i na violoncello. Měl velmi dobrou techniku a vynikající přednes. Jeho hru jsme často ještě jako mladíci vychutnávali s Mildou Nořinským, protože dovedl "posadit" basové figury tak, jako nikdo jiný v širokém okolí. Měl své přátele i mezi významnými muzikanty, ke kterým patřil i známý vojenský kapelník a hudební skladatel Alois Práveček z Jindřichova Hradce.

Souběžně s Kubákovou kapelou byla ve dvacátých letech ve Strmilově ještě další kapela. Hrávala téměř výhradně na pohřbech a vedl ji kapelník Mouca z Příhona, otec známého Jordána Mouci z Okresního úřadu v Jindřichově Hradci. Kapelník v ní hrál se svým nejstarším synem na křídlovku a jeho příbuzný Josef Mouca z Polska a pan Kůta z Kondrysova domu na trubky. Kapela měla dva klarinetisty - krejčího Říhu a Jana Jirků. Na baskřídlovku hrál Jan Holec z náměstí a basistou byl Jan Mouca, knihař z Brany. Jediným členem této kapely, kterého jsme měli možnost poznat i já, byl pan Holec, obchodník a otec profesora Jana Holce. Nástrojem, na který hrál, však nebyla baskřídlovka, ale varhany. Asi v roce 1950 onemocněl strmilovský varhaník Jan Kraška a na požádání pana faráře Kortána jsem s panem Holcem, střídavě vždy každý den jeden z nás, hráli v kostele na varhany při rorátech. Pan Holec byl v té době velmi zkušeným varhaníkem, kdežto já úplným začátečníkem. V kostele jsme hrávali většinou na housle a nebo na flétnu, protože varhany ovládal již tenkrát velmi dobře syn varhaníka a můj kamarád Zdeněk Kraška. Přes značné potíže, které jsme měl z počátku zejména s ovládáním basových pedálů, bylo mé hraní na rorátech úspěšné a spokojen byl i pan farář. Téměř všechny ostatní členy kapely pana Mouci jsem dobře znal, přesto však jsem se s žádným z nich v pozdějších letech jako s hudebníkem nesetkal.

Lidé a zejména mladí lidé se nejvíce zajímají o hudbu veselou, sloužící k zábavě a k tanci. Snad proto zůstala v paměti lidí především Kubákova kapela, o které se často mluvilo i v době, když již neexistovala. Z období jejich největších úspěchů se nám zachovala písnička kterou složil známý strmilovský divadelník a náčelník Sokola František Kovář. Jmenoval se "Strmilovská kutálka Ferdinanda Kubáka" a dodnes si ji velmi dobře pamatuje pan Stanislav Kubák.

Členové Kubákovy kapely nebyli jen dobří muzikanti, ale také veselí společníci, kteří se dovedli za všech okolností bavit. Velmi dobře rozuměli legraci a pro pobavení svých kamarádů a přátel byli ochotni se obětovat. Z jejich vyprávění se nám dochovalo několik veselých příhod.

U Kubáků v Pazdernách (po domě se říkalo u Fáčků) měli ložnici v místnosti, která má okno nízko nad zemí. Pokud bylo některé

Muzikanti ze Strmilova a okolí

Pokračování ze str. 5

okno otevřené, bylo možné se snadno dostat až k posteli kapelníka, kterému jeho přátelé říkali důvěrně Mates. A právě této možnosti jednou využili jeho kamarádi. Vypůjčili si osla a v den narozenin kapelníka ho tiše přivedli až k posteli, kde kapelník spal a schovali se. Když se oslavenec probudil a viděl legračně vypadající zvíře, duchapřítomně se vžil do role komika. Objal osla a přivítal ho slovy: "Bratře, kde se tu bereš? Jak dlouho jsme se neviděli!" To už ale kamarádi nevydrželi a propukli v hlasitý smích. Potom se teprve dostala ke slovu muzika a všichni se při pivě dlouho a vesele bavili.

Ve Strmilově býval ještě před druhou světovou válkou pivovar, který měl také v nynější pivovarské ulici svojí hospodu. V ní se pravidelně scházela parta lidí, kteří v okolí bydleli, včetně kapelníka Kubáka a některých dalších členů jeho kapely. Muzikanti si zde pro své potěšení zpravidla zahráli, což také přispívalo k dobré náladě hostů. Jednou se však stalo, že kapelník Kubák se necítil dobře, byl unavený a možná, že se také podvolil požadavku své ženy a rozhodl se, že do pivovaru tentokrát nepůjde. Zavázal si hlavu šátkem, lehl si do postele a usnul. Jeho kamarádi na něho v hospodě chvíli čekali. Když ale zjistili, že za nimi nechce přijít, rozhodli se urychleně jednat. Od místního truhláře Jana Kubáka z náměstí, který vyráběl rakve, si jednu rakev vypůjčili a tiše, způsobem, který již měli vyzkoušený, ji přinesli až do místnosti, kde kapelník spal. Rakev položili vedle postele, otevřeli ji a Ferdinanda Kubáka vzbudili. Ihned, jak se kapelník probudil, mu zcela nekompromisně řekli, že si může vybrat jednu ze dvou možností. Buďto si lehnout do rakve a nebo jít s nimi do hospody. Rozhodnutí kapelníka bylo jednoznačné. Vstal, rychle se oblékl, vzal si housle do podpaždí a šel. A není bez zajímavosti, že proto tomuto rozhodnutí nic nenamítal ani jeho manželka.

Jednou v zimě, když se muzikanti ve velmi dobré náladě vraceli k ránu ze hry, si asi vzpomněli na svá mladá léta a projevil se u nich velký zájem o sport. Ve Strmilově a v Parku byla vždy v zimě velká klouzačka, na které každý večer sáňkovalo mnoho dětí a také muzikanti si chtěli zasáňkovat. Co ale dělat, když žádné saně neměli a v časných ranních hodinách je ani nebylo možno obstarat? O "dobré" nápady však u nich nebyla nikdy nouze a proto použili místo saní k ježdění po klouzačce jediný prostředek, který měli po ruce. Byla to basa. První nesmělé pokusy dopadly slibně a tak jeden z odvážných "sportovců" zkusil sjet na base větší část klouzačky. Takové zatřetí však basa nevydržela a začala z ní odpadat prkénka. Všichni velmi rychle ze sportovního nadšení vystřízlivěli a klouzání přerušili. Ke slovu se pak dostal "táta" strmilovských muzikantů a truhlářský mistr Jan Voborník, který basu kvalitně opravil. Od té doby se strmilovští muzikanti cestou

ze hry domů již nikdy o žádné sportovní vyžití nepokoušeli.

Jindy zas ke konci masopustní zábavy, když byla společnost ve velmi dobré náladě, se muzikanti domluvili, že ze svého kapelníka, který měl málo vlasů, udělají vlasatého mladíka. Jestliže je možno sázet stromky a nebo zelf, proč by nemohli svému kapelníkovi nasázet na hlavu nějaké pěkné, třeba kaštanové vlasy? Kapelník s tímto záměrem samozřejmě plně souhlasil a několik kómicí vypadajících hráčů mu potom začalo na temeno hlavy sázet vlasy, pomocí ševcovského šídla. Byla z toho velká legrace a všichni přítomní se velmi dobře bavili. Obecenstvo pak hodnotilo kapelu nejen za hezkou muziku, ale také za to, jak dovedla své posluchače a diváky bavit.

Kubákova kapela hrávala buď jako dechovka a nebo jako smyčcový orchestr, neboli, jak se tehdy říkávalo, "štrajch". Smyčcový orchestr, ve kterém měly své důležité místo smyčcové nástroje hrával většinou

pochopitelně toto obsazení kompletní a některé nástroje chyběly. Velká jemnost smyčcové hudby byla způsobena tím, že v orchestru vůbec nebyl buben a ostatní bicí nástroje, ani klavír a nebo kytara a doprovod zajišťovaly kromě basy pouze jemně znějící druhé housle a viola. Ve štrajchu se nepoužívaly ani další hlučnější nástroje jako harmonika nebo saxofony a proto, jak říkali pamětníci, bývalo při zábavách slyšet, jak se během tance trou boty tanečníků o podlahu. Vyhovovala by tato jemná hudba dnešní a jak někteří tvrdí trochu nahluchlé generaci?

Na konci dvacátých let, když se u nás začala projevovat hospodářská krize, se existenční starosti Ferdinanda Kubáka natolik zvětšily, že byl nucen zanechat hudební činnosti a věnoval se pouze vedení své textilní dílny. Stále se však o hudbu zajímal a když uslyšel některou ze svých oblíbených písniček, mezi které také patřila "Postavím si malou chaloupku", měl slzy v očích. Na své

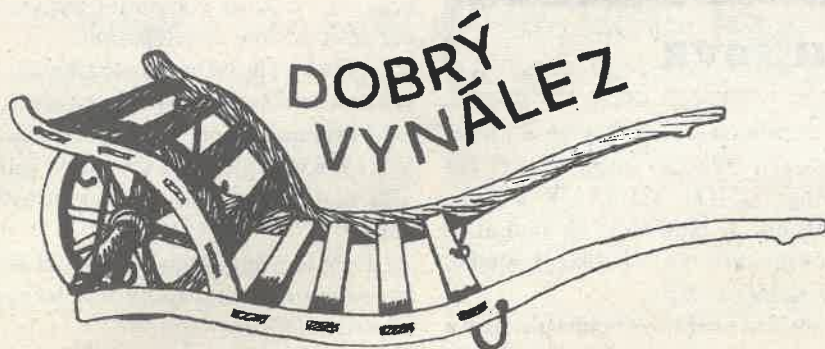
Ferdinand Kubák

na bálech a tanečních zábavách a produkoval velmi jemnou hudbu. Prvním houslistou býval kapelník, který stál v čele orchestru a tahý smyčcem jej současně dirigoval. Další houslista hrál na obligátní housle druhý hlas a druhé housle s violou zajišťovaly doprovod. Violoncello malé venkovské orchestry většinou neměly. Naopak nepostradatelným nástrojem zde byla basa, která, jak se říká, "tvrdí muziku". Z dřevěných nástrojů to byla flétna a dva klarinety a žesťové (plechové) nástroje zastupovaly většinou trubky C a F a trombon. Horný (lesní rohy) se v našich podmínkách příliš často nepoužívaly. V malých venkovských kapelách nebylo

housličky, jak jim říkal, již potom tak často nehrál, ale občas se na ně podíval a alespoň je pohladil.

Moderní hudební nástroje jako saxofony a nebo harmoniku neměl příliš rád. Když jsme mu však jednou při příležitosti kulatého výročí jeho narození přišli právě s těmito nástroji zahrát, svěřil se mému otci: "Když ten tvůj kluk hraje na saxofon, zní to jakoby hrál na housle". Já jsem měl velikou radost, že se mu mé hraní na saxofon líbí a jeho výrok jsem chápal jako pochvalu. Od té doby starý pán svou averzi proti saxofonu již nikdy neprojevoval.

ing. Mojmír Paulát

Dobrý vynález

Ne, rozhodně tím nemyslím nějaký složitý elektronický přístroj nebo počítač, který je schopen přijmout i odevzdat během krátké doby tisíce informací. Myslím na obyčejný trakař, který provází člověka už několik tisíciletí a stal se mu výborným pomocníkem v boji o přežití. Dopravní prostředek chudých. Snad nikde nedosáhl tak širokého uplatnění jako v zemědělství. Kdo jej měl, a měl jej i ten nejchudší, mohl na něm přivést krmení pro hospodářské zvířectvo, seno z louky, mandlíky z pole a i odpadové dřevo z lesa na pálení. Chudí řemeslníci na něm vozili své výrobky na trh, brusiči pak celou svou brusičskou dílnu. Aby nemuseli celý náklad držet jen ve svých dlaních, vymysleli lidé k němu popruh, který si pokládali na ramena a jehož konce byly připevněny k držadlům. Když na něm měli uložen takový náklad, který jim znemožňoval pohled kupředu, táhli jej za sebou. Byl vyroben z lehkého dřeva, nejraději

lipového. Měl jediné, většinou dřevěné kolo, opatřené později železným ráfem a ještě později nahrazené železným diskem s pneumatikou nebo tvrdou gumovou obručí.

Co se lidé s trakařem nadrcali po kamenitých cestách, co se naježdili po měkkých polních a lesních cestách, dokonce i jen po úzkých pěšinách. Mohlo se s ním vyjet i do strmého kopce, snadněji než s čtyřkolovým vozíkem nebo dvoukolovou károu. Vždyť téměř celou jeho váhu mohl člověk vlastně nést na ruku a když si chtěl po rovině či do kopce od váhy odpočinout, posunul prostě náklad docela kupředu, až na kolo. Říkávalo se žertovně, že mu není možné stačit. Čím rychleji jej člověk po cestě tlačí, tím rychleji on po cestě běží. Je malé nebezpečí, že by se s ním nedalo ihned zastavit. Stačí jen jej postavit na krátké podstavce. Často na něm vozili chudí lidé své děti na pole. Ti nejchudší na něm odvezli i rakev s nebožtíkem na hřbitov.

Dnes už jej na venkově neuvidíte. Buď je již dávno spálen, nebo visí jako starožitnost

A jeho význam přetrvává věky

Jsou vynálezy, které přetrvávají věky a nelze odmyslet si od nich lidský svět, jsou vynálezy s významem tak velkým, že na ně není možné zapomenout.

Brzy potom, co se kolo objevilo on jeho druhým bratrem hned se stal, mnoho dřiny se s ním ušetřilo a jeho význam přetrvává dál.

Chatrče, měšťanské domy na nábřeží, na všech své stopy zanechal, s ním mnohý pot prolili muži a tolik bohatství by neměl král.

Tak jednoduchý a tak skvělý sestaven ze dvou pák a kola na hřidel, je všude vidět na stavbách i v poli miliony lidí už mozoly z něj měli a v příštím tisíciletí ještě budou mít.

Petr Jankovský

nějakému chalupáři na zdi. V různých zemích míval různý vzhled i když princip byl vždy tentýž. Je pryč doba, kdy jej bylo na vesnici všude vidět. Znovu se však objevuje v podobě různých koleček a kotoučů. A tak se vlastně stále vyrábí a lidé jej kupují, neboť je dobře vymyšlen. A co je dobře vymyšleno, to zpravidla také přetrvává věky.

Petr Jankovský

Evangelický farní sbor ve Strmilově slavil svoje padesátiny

Samy počátky kazatelských stanic velkolhoteckého sboru - Strmilov a Studená - a sboru hornodubeneckého - Zahrádky - jsou více jak stoleté a kořeny evangelictví v našem kraji sahají do ještě mnohem dálnější, více jak třistaleté minulosti. Něco o tom jsme již před časem napsali ve Strmilovských novinách, když jsme vzpomínali osmdesáté výročí stavby strmilovské evangelické modlitebny začátkem první světové války. Tentokrát jsme si při příležitosti vizitace našeho seniora J. Soběslavského z Tábora připomínali kulaté výročí utvoření samostatného farního sboru. Docentka církevních dějin na Evangelické teologické fakultě Univerzity Karlovy PhDr. E. Melmuková - Šašecí z Telče nám tentokrát připomněla (vedle oněch dávných tolerančních kořenů strmilovského sboru) zvláště působení sedmi kazatelů, kteří ve Strmilově pracovali jak před osamostatněním, tak po ustavení sboru farního.

V roce 1936 byl sborem ve Velké Lhotě pro Strmilov ustanoven první samostatný pracovník - vikář ANTONÍN STANISLAV, který ovšem ve Strmilově pracoval jen krátce. Úmrtím dnem prezidenta T.G. Masaryka končí jeho poslední zápis ve sborové kronice. Po něm přichází do Strmilova vikář MIROSLAV JANEBA a pracuje zde až do válečného roku 1943, kdy ho vystřídá jimramovský katecheta KAREL MATĚJKA, který se v roce 1946 stává prvním farářem samostatného sboru farního. Je potomkem

zelovských emigrantů v Polsku, podobně jako jeho nástupce MILAN BALABÁN, který do sboru přichází v roce 1955. Shodou okolností je další strmilovský farář JIŘÍ TOMES také svým původem emigrant. Přichází do vlasti se Svobodovou armádou přes Duklu spolu s dalšími Volyňskými Čechy, kteří pomáhali naší svobodě. Ten pracuje ve Strmilově nejdéle. Celých patnáct let. Za jeho působení dojde ke generální opravě kostela v Zahrádkách. Letos jsme si připomínali již 95. výročí jeho postavení - je v celých Jižních Čechách nejstarším evangelickým kostelem vůbec. Došlo také ke zřízení nové modlitebny ve Studené. Po jeho odchodu zůstává sbor na dva roky bez vlastního kazatele. Mezitím dochází ke generální opravě strmilovské modlitebny, zvláště jejího interiéru, a to za administrace faráře Z. Honzala z Jindřichova Hradce. Pak přivítá sbor ve svém středu na pět let diakona PAVLA SKÁLU a po třech letech působení jeho nástupce IVANA TRNKY zůstává strmilovský sbor uprázdňen a ve službě kazatelské se střídají místní i okolní kazatelé v nadějném očekávání na dalšího pracovníka, který by se ujal evangelizační a misijní práce a vstoupil tak do díla oněch sedmi jmenovaných duchovních.

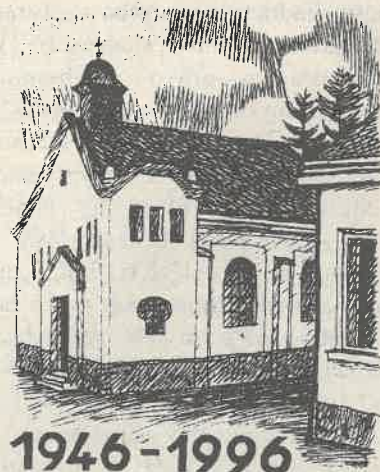
Zbyněk Honzal

Tento článek byl napsán již před delší dobou, a tak si redakce dovoluje čtenáře informovat o aktuální situaci:

1. Sbor je v této době administrován z Jindřichova Hradce (farář Jan Blažek);

2. Na evangelické faře bydlí Jaroslav F. Pechar s rodinou, který sice v této době vykonává civilní vojenskou službu při OÚ ve Strmilově (učí na ZŠ počítače), ale po skončení "vojny" nastoupí, dá-li Pán, jako farář ve strmilovském sboru.

redakce

Z dějin Strmilova

Nejstarší písemná zmínka o farním kostele ve Strmilově se váže k r. 1376. Jak původní (zřejmě gotický) kostel vypadal, se bohužel asi nedovíme, protože ho zcela zničil pustošivý požár a obrázek ani popis kostela se nedochoval. Také o stavbě nového kostela sv. Jiljí nejsou podrobnější zprávy, cenným zdrojem informací je proto listina nalezená r. 1895 při opravě kostelní bání. Text listiny otiskl V. Martínek r. 1915 ve 33. čísle Ohlášu od Nežárky.

Z listiny napsané r. 1847 (5. října "v outery na den svatého Placida. Ve jménu trojjediného Boha Amen! Na věčnou a stálou památku!") se dovídáme, že požár vznikl v neděli 19. září r. 1835 v 10 hodin večer a rychle se rozšířil po celé obci. Shořelo 130 domů, kostel, škola, fara, radnice, zahynuli tři lidé a byla zcela zničena "toho roku požehnaná úroda". Následovala velká nouze a bída. Na památku této tragédie se každoročně konaly 19. září mše svaté a veřejné průvody na náměstí. Bohoslužby bývaly ve zříceninách a v zákristii shořelého kostela. Teprve koncem roku 1839 byla u sochy sv. Trojice postavena dřevěná kaple, protože vstup do zřícenin kostela se stal životu nebezpečným.

Základní kámen k novému kostelu byl položen a posvěcen místním farářem Františkem Fuxou 1. září 1844 na den sv. Jiljí. Náklady na stavbu 12 219 zlatých stříbra uhradil "naš nejmilostivější zeměpán Ferdinand I. co patron, přičemž dobří a nábožní osadníci městečka Strmilova a z obcí Bořetína, Leštiny, Vlčic na panství kunžateckém, z Německý Volešný na panství jindřichohradeckého magistrátu a z Meziříčka na panství studenském svou ruční prací a správou šlechtinou a nábožnou myslí všemožně přispívali". Kostel byl postaven za tři roky Františkem Stárkem, zednickým mistrem z Mrákotína, dle plánů ing. Ponitze. 5.9.1847 byl kostel "benedicován neb požehnan ke cti a slávě sv. Jiljí, opata a patrona osady strmilovské, načež hned jest obětována první mše svatá od pana primicianta, synka zdejšího sousedského."

Pamětní listinu podepsal starosta Jan Kraška, strmilovští kněží, farář František

Fux, P. Martin Zátka, kaplan P. Josef Heldmayer, pomocný duchovní a P. Jan Šťastný, učitel Voborník a jeho spomocník J. Hummel, obchodník a tkalcovský mistr Filip Kabele, kostelník Franz Kraška a další.

V r. 1895 byla věž nově pobita plechem a nad presbyteriem byla postavena malá věžka. Původní listina, doplněná jmény řemeslníků, kteří na opravě kostela pracovali, byla vrácena do bání. Je v ní uveden i V. Rychter z J. Hradce, který kouli

pozlacoval. listinu podepsal farář Jan Nepil.

Na závěr cituji ještě části listiny z roku 1847, které vybízí k zamyšlení, zda bychom totéž mohli napsati i my na konci 20. století.

"....Blaho všech občanů se rozmáhá, průmysl, umy a vědy se rozšiřují. Především se ale láska, všech Čechů k svému králi a vlasti, k svému národu a jazyku rozněcuje zvláště českou literaturou...V pokojném tom 19. století přemnoho pro člověčenství užitečných vynálezů objeveno bylo, kterýchžto nelze ani vypočísti, obvláště železné dráhy se svými povozy pro průmysl vhodné po všech zemích evropských se zakládají". Je vylíčeno i počasí r. 1847 a pochválena úroda obilí, ale "brambory hrozejí do budoucnosti úplným vyhubutím. Letošního ani loňského roku se

nezdařily, a již na poli hnijí a vyhyňují, což větší drahotu v obilí působí".

V r. 1986 byla brigádnicky opravena malá věž kostela. Shnilé trámy byly vyměněny, jako krytina byl použit měděný plech. V r. 1988 byla plechová krytina na velké věži kostela opatřena ochranným nátěrem.

Za dveře hlavního vchodu byla umístěna kovová mříž, zhotovená uměleckým kovářem Habermannem.

Po nástupu nového duchovního správce farnosti P. Jana Fatky (podzim 1990), se započalo v následujícím roce 1991 s rozsáhlými opravami kostela.

Byl vybiteln celý vnitřek, obnoveny nátě-

ry oltářů, zrestaurována "Křížová cesta" a opraveny varhany.

Podstatnou změnou interieru se stalo odstranění mřížky, která oddělovala presbytář od prostoru trojlodí, protože přestala vyhovovat současným liturgickým potřebám. Její části však byly vhodně použity k zhotovení nového obětního stolu, ambonu a dalšího potřebného vybavení.

Poté bylo započato s obnovou všech venkovních omítek, a tyto práce zdárně skončily v r. 1993. Téhož roku byly zásluhou štědrého dárce z USA pořízeny nové věžní hodiny s automatickým ovládáním zvonů.

V následujícím roce 1994 pak došlo k poslední rozsáhlé a nákladné opravě - výměně střešní kritiny.

Informace poskytli Libuše Kubáková a Ludvík Steinhauser

Mladí si to nemohou pamatovat, připomeňme jim, jak to tehdy bylo...

Hořká pravda o černých Baronech

V padesátých letech se nedostávalo v ČSR uhlí, zkrátka neměl kdo v dolech nakopat. A tak přišel prezident republiky Klement Gottwald a jeho zeť, ministr národní obrany JUDr. Alexej Čepička na spásný nápadem, že by uhlí mohli nakopat vojáci. Tento protizákonný návrh ještě schválil smutně proslulý Bedřich Reicin, který později skončil na Sibíři. A tak byly později vytvořeny útvary PTP - pomocné technické prapory.

A k nim byli povolováni na "dobrozdán" místních nebo městských národních výborů politicky nespolehliví vojáci. Nyní mi, čtenáři, dovolte, abych se obšírněji zmínil o těch, kterým se dostalo té "cti" u PTP sloužit.

Nejvíce nás bylo, co jsme měli v posudku napsáno "rolnický původ". Ostatně z 244 nevinných lidí, kteří byli v padesátých letech popraveni, bylo nejvíce rolníků nebo mužů rolnického původu. Na druhém místě to byli synové živnostníků. Zde stačilo, když byl otec trafikant nebo matka hokyně, a synáček narukoval u PTP. Také tu byli synové rodičů, kteří vlastnili majetek - stačil rodinný dům. Početnou skupinu tvořili vysokoškoláci, kteří byli z politických důvodů vyloučeni z vysokých škol. Jen málokterému se po "vojně" podařilo školu dokončit.

Další skupinu tvořili duchovní a věřící. Běda mládenci, který před vojnou chodil do kostela! A dál tu byli příslušníci jiných politických stran než KSČ. K PTP byli též povoláni ti, kdo byli jiné národnosti než české a slovenské. A ještě tu byli rebelové, jimž se stále něco nelíbilo. K PTP byli povoláni také muži (nebo jejich příbuzní), kteří ve druhé světové válce bojovali na západní frontě.

Nesmím zapomenout na učitele a profesory. Ti se dostali k našim útvarům proto, že málo vtloukali do hlav žáků a studentů marxismus. I ten voják, který měl příbuzného v zahraničí (stačil bratranec) byl povolán k PTP, stejně jako mladí muži, kteří se pokusili o ilegální přechod státní hranice a byli při tom dopadeni.

Nejméně početnou skupinu tvořili šlechtici, baroni a hrabata. Zvláštní skupinu tvořili ti, kteří dostali z obce či z města do posudku napsáno "z ostatních důvodů". Marně jsme pátrali, proč u PTP jsou. Velmi jsme litovali ty, kdo byli k PTP povoláni na paragraf. Zde ať mně čtenáři prominou, že si už číslo toho paragrafu nepamatuji. Jednalo se vesměs o starší muže, kteří měli základní vojenskou službu dávno za sebou. Tak se stalo, že mezi námi byli vojáci, kteří se narodili v minulém století!

Pomocné technické prapory byly tak zvané lehké, kde vojáci pracovali na stavbách a těžké, kde pracovali v dolech, v podzemí. Vojenská služba u PTP trvala dva roky. Ale ti, kdo dostali z obce či z města do posudku "návrát nežádoucí", sloužili déle, já kupříkladu plných třicet měsíců a deset dnů...

Ti, kteří četli knížku Miloslava Švandrlíka "Černí baroni" nebo shlédli stejnojmenný

film, mohou snadno nabýt dojmu, že jsme si užívali legrace s hloupými důstojníky, vytloukali hospody a chodili za ženskými. Je sice pravda, že naši velitelé byli s intelektem na šféru, ale o to byli krutější. V tomto směru vynikali velitel praporu Slovák Michal Lukáč a velitel rotý nadporučík, později kapitán Jaromír Břešek, který vojáky nepouštěl ani k zubnímu lékaři, i když se jednalo o bolestivý příklad. Náš tábor byl obehnan ostnatými dráty a hlídali nás strážci s ostře nabitými samopaly a cvičenými psy.

A jaký byl náš denní režim? Bylo to osm hodin práce na dole, dvě hodiny výcviku v terénu a dvě hodiny politického školení. Na práci v šachtě jsme nebyli zacvičení, na bezpečnost práce se moc nehlédlo, na některých úsecích se pracovalo v rychlém tempu, a proto docházelo k častým úrazům, někdy bohužel i smrtelným.

A zatímco my jsme sloužili beze zbraně u útvarů PTP, naše rodiny doma byly krutě pronásledovány. Jediným štěstím pro nás bylo, že se odebral na věčnost sovětský krutovládce Josef Vissarionovič Stalin a hrobař národa Klement Gottwald. Jinak bychom svůj bídný život skončili v sovětských koncentračních táborech na Sibíři. Po propuštění do civilu nás čekalo další šikanování...

Ačkoliv to zní jako zlý sen, to, co jsem zde vylíčil, se skutečně stalo, a to v polovině dvacátého století ve střední Evropě!!!

S úctou vzpomínáme na kamarády, kteří v dolech padli a na ty, kteří se následkem útrap dnešních dnů nedožili. Čest jejich památce. I kdyby našim pronásledovatelům odpustil Bůh, my nikdy!

Černý baron

Bohuslav Skalský z Poniklé

Firma

NETÍK & TAJZLER s.r.o. **NETA** SR.O.

ŽALUZIE

výroba, montáž, servis

HORIZONTÁLNÍ

Cena od 210,- Kč / m²

VERTIKÁLNÍ

Ve 47 barevných odstínech. Cena horní lišty 298,- Kč / bm

Cena od 228,- Kč / m²

Thermotěsnění

25,- Kč / bm včetně montáže

Dodací lhůty - do 14ti dnů

Horní Radouň ☎ 0331/94206

Brno	05 / 539946	Klatovy	0186 / 26432	Přelouč	0467 / 6167
Česká Třebová	0465 / 4213	Nový Bydžov	0468 / 23772	Přerov	0641 / 62375
Frydek - Místek	0658 / 21875	Nový Jičín	0656 / 23689	Sušice	0187 / 4643
Holice	0468 / 2464	Olomouc	068 / 6418076	Tábor	0361 / 281533
Horní Radouň	0331 / 94206	Ostrava	069 / 231189	Týn nad Vltavou	0324 / 23191
Hořovice	0316 / 4066	Pardubice	040 / 394652	Úberské Hradiště	0632 / 579443
Hradec Králové	046 / 36858	Píseň	019 / 629071	Vaňázká Mezirčí	0661 / 24210
Chrudim	0466 / 41838	Praha 5	02 / 3026735	Vsetín	0667 / 8390
Jihlava	066 / 26136	Praha 9	02 / 66712701	Vyškov	0607 / 21589
Klatovy	0186 / 26550	Praha 9	02 / 66712702	Zlín	067 / 36401

©1996 Chedatix

Vzorkové prodejny:
Hradec Králové
Klatovy
Praha 9
Vaňázká Mezirčí
Vsetín

Informace o územním rozvoji obce

Základním nástrojem usměrňujícím rozvoj každého sídelního útvaru (obce, města regionu) je územní plán. Správně zpracovaný územní plán soustřeďuje informace o stávající zástavbě, komunikačním systému a inženýrských sítích v místě osídlení i ve vazbách na širší okolí. Souhrnem těchto informací je návrh rozvoje základních funkcí (bydlení, doprava, služby zaměstnání, rekreace), jejichž fungování musí mít potřebnou prioritu.

Obec Strmilov je typickým útvarem jihočeského regionu s dominantní hmotou kostela a "rostlou" historickou zástavbou, která až dosud nebyla narušena neorganickou uniformní panelovou - sídlištní - zástavbou, kterýžto osud se některým jiným obcím nevyhnul. Díky tomu dnes Strmilov "vlastní" také velmi působivou siluetu v dálkových pohledech, tvořenou kostelem, budovami fary, původní školou, starou zástavbou v podnoží strmilovské kopce a domy na náměstí. Dalším významným faktorem je malebný krajinný rámec a územní vazba na rekreační lokalitu rybníka Komorník.

Máme-li tedy stručně formulovat hlavní záměr územního plánu obce Strmilov, který se v současné době dokončuje, můžeme konstatovat, že uvažovaný rozvoj obce by měl plynule a harmonicky navazovat na dosavadní zástavbu, respektovat krajinný rámec a příro-

du. Prakticky to znamená přizpůsobit plánované stavební či inženýrské akce předem stanoveným pravidlům - regulačním zásadám, které tento územní plán obsahuje.

Výsledkem bude zachování a rozvíjení jedinečného společenského prostředí obce - především jeho centra a nenarušení jeho charakteristické siluety, uplatňující se při přífjezdu k obci z kteréhokoliv směru. A zde je již také místo pro apel na občana - budoucího stavebníka.

- uvažujete-li o nějaké stavební akci, ať je to stavba nového domu, přístavba, nástavba, půdní vestavba, garáž nebo i hospodářská stavba, dříve než vyhledáte projektanta, měly by Vaše kroky vést na vedení obce a tam takový záměr projednat, případně se poradit při výběru dobrého projektanta.

Je přece v zájmu všech, aby to, co je na obci Strmilov hezkého, co ocení i mnohý turista, nebylo znehodnoceno neuváženými stavebními zásahy. Do dobře připraveného projektu se vedle sebe vejdou požadavky stavebníka i společné zájmy obce.

ing. arch. Pavel Malina

Ještě nejste pojištěni u Česko-rakouské pojišťovny ?

Využijte mimořádné nabídky
pro občany Strmilova

slevu 20 %

z pojistného

- pojištění rodinných domků a ostatních staveb
 - pojištění domácností
- Slevu poskytujeme u smluv uzavřených do 31. 12. 1996 a je platná

po celou dobu trvání pojištění

Naši obchodní zástupci Vás budou ochotně informovat i o dalších pojistných produktech nabízených naší pojišťovnou.

Cestujete do zahraničí ?

- nabízíme Vám cestovní pojištění do zahraničí
- pojištění dělí zdarma v rámci rodinného pojištění

Kontakt : Okresní jednateřství ČRP a.s.,

Jindř. Hradec, Pravdova ul. 837, tel. + zázn. 0331 / 415, 217 56
Třeboň, prac. AGB, Palackého nám. 37 tel. 0333 / 721383, 2290

Vy javory strmilovské

Vy javory strmilovské,
jak jste milé, jak jste hezké,
radost na vás pohledět.

Kdo jde těsně kolem vás,
hladíte mu tvář i vlas.

Vy javory strmilovské,
jak jste milé, jak jste hezké,
radost na vás pohledět.

Vaše zeleň oči hojí,
kráasu s lékem v jedno pojí.

Vy javory strmilovské,
jak jste milé, jak jste hezké,
přežit máte velkou šanci,
těž díky svému zahradníku
a pečlivé zahradnici.

Petr Jankovský